

UNIVERSAL DECLARATION OF HUMAN RIGHTS

ကမ္ဘာလူ့အခွင့်အရေးကြေညာစာတမ်း

Sūkǎn hankhau thǎbein ,tataiphlǒn pralau tabanaǎi li.

(ကယန်း)

UNIVERSAL DECLARATION OF HUMAN RIGHTS

ကမ္ဘာ့လူ့အခွင့်အရေးကြေညာစာတမ်း

Súkǎn hankhau thǎbein ,tataiphlǒn pralau tabanaŋ li.

ကယားပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့မှ အတည်ပြုပြီးဖြစ်ပါသည်။

Ta taiyað

1948 nein, December 10 daðnu Kulāthāmāghā talantaĩblondau akaũ malanklan hankhau thǎbein tathataya tataiphlõn ali dò daũlað taihyũn preĩ nu. Tataiphlõn li arĩkaĩ pũswĩ mè tyanlan dø lihtõn kakhyũn nè.

Ta matha-ũ kahti karwĩ htaũ blanmè Kulāthāmāghā talantaĩblondau akaũ Kulāthāmāghā sũkǎnphao pũpra khǎthe ingǎ ba tataiphlõnhtan lithā ũlahan nu, kamaba dò sũkǎn (bacõma) mõnbanlahan cõ phĩ leĩntõn sũkǎn ayẽ, adaukhlõn kyõn lahan dò kǎru tamalũ malaĩ kyõnlahan akaũ, ka pǎnlaĩ ba tataiphlõnli, kadaũlað phlõn , kapha ba dò ka tai lĩkhlǎn ba taboutabǎn nu , malan tha -ũ nè.

Makanu Katan sũkǎnphao pralau tabanaũ kòmasyin nu tyanlan blan sũkǎn hankhau thǎbein, tataiphlõn pralau tabanaũ li ũba dø Engle dò Katan tamangað preĩ nu.

Katan sũkǎnphao pralau tabanaũ kòmasyin
2013 nein, April lǎ 17 dað

Ngaõhti

Ta ita, piyě pralau pŭpra ta aòlan taritamu dò tadwántapein phikaĩ cõ da laha nu, mwaipräi hankhau lăkhau ũ talŭtalwă dò tathataya anănkhŭ kahti karwĩ prei mèrî

Ta cõ douyan ita pralau tabanaŭ nu, ta makaĩ pralau tanithŭ araõ dò karăn, tahtŭ ta-aò nănkhŭ taphei tama karăn khaucă mèrî, kanaŭba ta taiphlõn lŭlwă akaŭ, tayŭ lŭlwă akaŭ, ta lŭhtan ba dõ ta tarõn dò ta sãrai akaŭ nu, kalaõhtan dõ pralau pánklă ngă nu, pralau pŭpra tacipõn alŭkhlõn khaucă taiphlõnhtan htaŭ hõ mèrî,

Khă cõ htŭ dõ khlai khlõn naòdwăn, didaò htanblan, ta u ta paõ dò ána cõ tayă akaŭ nu, cõ aò cõ da luba pralau tabanaŭ tamălan khaucă mèrî

Kama dauhtan sŭkăn lakăn dò lakăn khă aò niru niră dò talan batha akaŭ nu, cõ aò cõ da khaucă mèrî,

Kulāthāmāghā sŭkănpħao lahan nu, pralau tabanaŭ, pralau tarŭtamū dō a ngau, prakħauŭ dō pramau ka naŭdwăncŭ tabanaŭ akaŭ tayŭtalan aotai Kulāthāmāghā malanklan tă ta-aŭlan, talŭ talwă laiŭ laiyaŭ akaŭ ta aò tadauhtan dō madauhtan pralau ta aò tamyŭn nu aŭlan ba yaŭ acă mèri[^]

Kulāthāmāghā sŭkănpħao lahan nu, kama pralau tabanaŭ dō talŭtalwă lahan nu, hankħau thăbein kadouyan dō laicŭ anăkhŭ mabloncŭ Kulāthāmāghā nu ta aŭlan aòyaŭ khaucă mèri[^]

Ta nathei bloncŭ pralau tabanaŭ ŭkaŭ dō talŭtalwă nu, ka mabahtan bwaihtan ta aŭlan ngă ayėdau khaucă mèri[^]

Ba malů ba, pralau pŭpra, pŭphon bwaiceĩ bwaik lŏn tataiplhŏn ũ kaŭ dŏ thákaŭ dŏ htankau thăbein ka douyan tabanaŭ ũkaŭ dŏ talŭ talwă, htoŭkhŏn htoŭ-ă dŏ taphĩ tatheikhau theingă mèrĩ, Kulăthămăghă sŭkăn lahan dŏ aŏ dŏ sŭkăn ũlahan kală , sŭkănp hao lahan nu, ka theingă laicŭ daukhŏn tabanaŭ ũlahan dŏ talŭ talwă nănkŭ sŭkăn tŏn dŏ sŭkăn pŭkăn tŏn nu, htoŭkhŏn htoŭ-ă ba tadauhtan kh lai mèrĩ, rwaĩyaŏ dŏ, sŭkăn pŭkăn, pralau pŭpra, kanaŭ ba ta tŏnk hau, tŏnbă nu, abakyă dŏ pŭpra , Kulăthămăghă mālan ba preĩ pralau tabanaŭ tataiplhŏn li ũ ba nu.

Tataiplhŏn pralau tabanaŭ li kaŭ aklan phyŭn lahan.

Aklan 1

Pralau pŭpra nu, aŏlan dŏ talŭlwă kaŭ acă taritamu dŏ tabanaŭ lahan aŏ dwăncŭ. Pralau nu tanithŭ nihwĩ dŏ tarwai araŏ dŏ karăn , tatheikhauthaeingă aŏ acă lapra dŏ lapra ba aŏblon manai dŏ tapŭ tawai

Aklan 2

Pralau pŭpra, swĭlĭn, pheiya baŭbĕn, prakhaŭ, pramu, tahwĕtangaŭ , tayŭtalan, sŭkĕn bacŭma ta nithŭ karu, sŭkĕn phao bacŭma ta aŭ tamyŭn kahti karwĭ, takrŭn takru, swĭlĭn dŭ karu laswĭswĭ nu cŭ baphi leĭntŭn klŭncu dŭ banaŭ cwai cŭ pŭpra tataiplŭn tabanaŭ dŭ talŭlwĕ. Dŭthĕ pra lapra kalĕn aŭ sŭkĕn bacŭma mŭnban nu talŭlwĕ mŭnban mĕrĭ, Kulathĕmaghĕ aŭpaŭ yŭ mŭnban mĕrĭ, nĕn thĕnĕn paŭtaŭ cŭ mwai mŭnban mĕrĭ, bacŭma ta ma didĕn aŭ mŭnban lahan mĕrĭ , sŭkĕn ayĕ, ta cirĕn ayĕ bacŭma sŭkĕn pŭkĕn tŭn laswĭswĭ khau cŭ cŭbaphi leĭntŭn klŭncu.

Aklan 3

Kalĕn aŭ thamyŭn, kalĕn lŭlwa dŭ tacaŭ ta-ŭn ba aŭ pŭpra.

Aklan 4

Cŭ ba i ngŭn dŭ cwĕn lapra lapra. Ba ma didĕn ta-i cwĕn dŭ taprĭ tasĕ cwĕn pŭ swĭ.

Aklan 5

Cŭ ba i bacŭma phĭdan pralau dŭ ta phyaŭsĕrai akaŭ bacŭma takaraĭ akaŭ , cŭ talyŭnpra akaŭ, ta taritamu lan akaŭ laprapra.

Aklan 6

Pralau pŭpra banaŭba cwaïdò pralau lapra, dŏ tamālkau pŭklan nu.

Aklan 7

Pralau pŭpra banaŭ cwaïcŭ tamālan taraincŭ dwăncŭ akaŭ dŏ cŏ ba phî leïntŏn klŏncŭ . Banaŭba dwăncŭ taraincŭ dŏ yănbá khăkai tataiphlŏn li ŭba dŏ phî leïntŏn klŏncŭ mèrî tamacŭ leïntŏn klŏncŭ mèrî akaŭ.

Aklan 8

Pralau pŭpra dŏ tamālan akaŭ banikăba ta yănbá khăkai năn tabanaŭ nu, pra ŭpra banaŭba tamacŭ makŭ dŏ sŭkăn taciran tamaŭ aò nu.

Aklan 9

Cŏ ba cyankhlŏn, cŏnklŏn, klŭswai ngòn dŏ sŭkăn kwan kaŭ dŏ ta cŏmwai kaŭ laprapra.

Aklan 10

Pralau pŭpra ba naŭ bábwai ba, beï malanklan năn tabanaŭ dŏ nita lahan mèrî, beï kaba ciran năn takama tamaŭ akhein mèrî, kalăn cirān ho nu bacirān dwăncŭ dŏ pralau aò-ă langă.

Aklan 11

(1) Pralau pŭpra beĩ ngòn sãn anãn dò takamã laswĩswĩ akhein , ta ămakhan dò ta khukan aò nu, ba htulwai nadeĩn byan raõ dõ pralau aò-á langă dò beĩ cõ cirãn laklan mõ tamaũ khein nu, cõ ba i dò pra takamãphao mõ.

(2) Beĩ ma takamã akhein sũkãkaũ tamãlan mèrì, hankahu thãbein tamãlan mèrì , ma tama bacõma cõ ma bábwai nu, ba cõ htũ takamã mè, tama ũkaũ nu takamã cõ ba aò laprapra. Beĩ ma takamã khein nu, ba naũ ba tadan cwai dò aò, cõ ba phidau klă tadan.

Aklan 12

Pralau pŭpra, nãn talũlwã arĩkaĩ taõ , hyũn thãpõn, hyũn bacõma taphĩ tayõn li lai khein nu, nãn bwai cõ phĩ talãn dò phĩ taõ, utaõ mèrì, nãn taritamu dò nãn myan nu cõ ba naũ ta taĩkaĩ makai. Pralau pŭpra beĩ khan ba ta madidãn dò ta taĩkaĩ akhein ba naũ ba tamãlan tamacũ.

Aklan 13

(1) Pralau pŭpra nãn sũkãn mõnban akaũ , tau lai, aò lũlwã da pŭpra.

(2) Pralau pŭpra năn sŭkăn dò sŭkăn karŭ nu swailai dò ceinblan dô năn sŭkăn da pŭpra.

Aklan 14

(1) Pralau pŭpra bei kanba taphyăn sărai nu, kwŭ tamacŭ dò swaikaô dô ngòn sŭkăn kaŭ da.

(2) Cồ bakyă dò sŭkăn arŭkaŭ lahan, ta yănbá khăkaŭ Kulăthămăghă ta rwaiyaô khlai taphi tama lahan ba htŭhtan ywăn nu, tamaŭ lahan mè cồ bakyă dò kakhau tyan yaô tabanaŭ tarahăn kồ.

Aklan 15

(1) Pralau pŭpra, bakran năn dò sŭkăn lakăn sŭkănphao da pŭpra.

(2) Cồ ba makaŭ pralau dô sŭkănphao akaŭ. Năn tahtŭ sŭkăn phao taklaikaŭ tabanaŭ nulě, ngòn makaŭ cồ da.

Aklan 16

(1) Prakhaŭ dò pramu mōnnein bá nu, pralau swŭlăn, sŭkăn bacōma tayŭtalan akhaucă tama didăn taphicidein ba cồ aò dò ba lai pôn lai ran da pŭpra. Anănthŭ phicidein mēri, aòblon manaŭ thămă thăwa mēri, lan bwaikaicŭ mēri banaŭ cwaicŭ tabanaŭ pŭpra.

(2) Prakaũ dò pramu nǔpá nǔdeĩn ta thabǒ babwáĩ lǔlwǎ ba aò mè lanphi lanaĩ khǎ da.

(3) Hyũn thǎpôn mè ahtǔpreĩ pralau phonthá kahti karwĩ khaucǎ pralau phonthá dò sǔkǎn nu ba rahǎ ba hyũn thǎpôn.

Aklan 17

(1) Pralau pǔpra krǒnkru ta aò nu, nǎn lapra ngǎ mèrĩ, ngònkǎru dò bloncũ ngǎ mèrĩ aò da pǔpra.

(2) Nǎn takrǒn takrau nu, ngòn phĩswáĩ dǒ ta cǒ mwáĩ kǒ cǒ da.

Aklan 18

Pralau pǔpra tanithũ lǔlwǎ, tarwáĩ araǒ karǎn dò tayũtalan aò da pǔpra. Tabanaũ ũkaũ nu nǎn báthá bacǒma tayũtalan nǎnkhũ klaihtan lǔlwǎ dò lapra ngǎ mèrĩ, laphon mèrĩ, nǎn báthá bacǒma thayũtalan nu pralau aò-á lǎmaò mèrĩ, kǎru mèrĩ daũlaǒ, mahtan, thǎbǎ dò baòhtan lǔlwǎ da.

Aklan 19

Pralau pŭpra nithŭ nihwĩ dŏ taiphlŏn lŭlwă da pŭpra. Tabanaŭ tanithŭ nirwai ũkaŭ nu bacyanklŏn dŏ talŭ talwă tama didăn cŏ aŏ akaŭ dŏ ngaŏthaŏ lahan tanithŭ nirwai lahan nu batai dŏ ngaŏthaŏ ho latŏn mwai ta khran môn cŏ aŏ takwan tatheingă da, taphînaŭ dŏ tapănlan pacŭ laŏ nu.

Aklan 20

(1) Pralau pŭpra aŏbloncŭ dŏ tathataya akaŭ dŏ phonhtan aphaon dŏ talŭlwă kaŭ da.

(2) Cŏ ba naŭ hŏ laprapra dŏ ta pacŭ taphonhtan aphon laphonphon akaŭ.

Aklan 21

(1) Pralau pŭpra năn sŭkăn acŏya aphon mĕrĭ, taruhtan (Kocălĕ) aphlaŭ latŏnkaŭ mĕrĭ pacŭ mada pŭpra.

(2) Pralau pŭpra macŭ tahtŭhtan sŭkăn wunhtăn da pŭpra.

(3) Acŏya ta aŏpaŏ sŭkăn ahtŭaya mĕ ba aŏ dŏ sŭkănpħao tathayŭ akaŭ. Pra pŭpra ba phĭ dwăncŭ mĕ dŏ tahu tabĭ kaŭ mĕrĭ, cwaidŏ taphĭmĕ lŭlwăkaŭ mĕrĭ, akhein aklan laklan dŏ laklan akaŭ ta mahtan taraupwĕ atĕiamaŏ nu taiphlŏnhtan da tathayŭ.

Aklan 22

Pralau pŭpra banaŭba, tacŭnta-ŏn ba aò ba dŏ pralau phon thá kaŭ dŏthă năn sŭkăn khlai aò kahti karwŭ kaŭ sŭkănphao tahtoŭkhôn htoŭ-ă dò mabloncŭ kăru sŭkan acă năn tarítamu dò năn khôn ă tadauhtan lŭlwă nănkŭ aluba cŭpwăyě, lumŭyě dò tahŏn tabanaŭ lahan.

Aklan 23

(1) Pralau pŭpra, tama tama, năn thayŭ ma tama nu, rau lŭlwă da, tama raŏ cŏncwan aò khein nu manaŭ mèrì, tama cŏ aò khein mèrì tamacŭ banaŭ ba.

(2) Pralau pŭpra ma tama cwaïcŭ acă, ba naŭ ba parká cwaïcŭ, cŏ ba phi leĩntŏn klŏncŭ.

(3) Pra ma tama pŭpra, năn dò năn hyŭn thăpŏn ngă tarítamu dò ta aò ta myŭn nănkŭ banaŭba rwăn dŏ taraŏ taran, tacŏn tacwan akaŭ. Balu mè banaŭba karu pralau phon tarahăn tamacŭmakŭ .

(4) Pralau pŭpra, năn taphei tama tapánkrau ngă, phonhtan thămāghā dò păcŭ mablon dŏ thămāghā phon lahan kaŭ da.

Aklan 24

Pralau pŭpra taraŝ taran akaũ , phîlan tama akhein nari dō banaũ prakā akhein htaũ mè cwaïdō phîlan yaŝ ta aò hailũ mōnnũ dō ta aò hailũ khwîn nu, ba naũ bapŭpra.

Aklan 25

(1) Pralu pŭpra nu sa-aŝ sa-an, nŭhwāncein, hyŭn, tarahān tahaibaũ ngă dō lubā tamacũ makũ lahan dōthă năn dō năn hyŭnthăpôn tahaibaũ dō năn dō thă ta aò tathataya bābwai nănkħũ banaũba. Dōthă taphei tama cō aò, taswî tasă, pra lan ni, pramusai, pra mōnneindau, bacōma matama cō da ba aò dō ta aò tamyŭn ngă ma tama ba cō da nu ta aò tamyŭn ngă ba naũ ba tamacũ.

(2) Maŝ dō picăphao nănkħũ tarahān dō tamacũ ba naũ ba. Taphî ta-ai dō tamalan kaũ mèri taphi ta-ai dō tamalan kwan mèri , phao ba aòlan mè picăphao picăpho ũkaũ nu, ba naũ ba tarahān yŭ dō tadwān tathî akaũ pŭpra.

Aklan 26

(1) Pralau pŭpra ba naŭ ba ta kwan tatheingă. Tamalŭ li nu, asyantŏn dŏ kacŏntŏn nu ba mwaï ba cŏ malŭ cŏ da. Cĕmŭ Lĕmŭ dŏ ta aŏ tamyŭn ngă tatheingă lahan nu pra pŭpra ba malŭ ba dŏ tamalŭ adau tŏn nu la pra dŏ la pra tatheingă aŏ ba naŭ ba cwaï cŭ tamalŭ.

(2) Ta theingă nu pralau tamaraŏmarăn dauhtan ka bábwaï dŏ ka douyan talŭlwă kahti nănkŭ ba malŭba. Ta pyigna mè sŭkăn pŭkăn kaŭ, pralau bacŏma tayŭ talan phonkaŭ, ta năthei, takhan tadŏn dŏ madauhan talan bathá htaŭ ta aŏpaŏ tathataya nănkŭ madauhtan preï Kŭlăthămăghă taphei tama nu.

(3) Năn phao tapyigna anăn khŭ , maŏ phă mè mwaï preï tamalŭ sara arŭkaŏ.

Aklan 27

(1) Pralau pŭpra, pralau phonthá tahtŏn ngă, ba ma lŭlwă, htŏnkăn mănhti nu ba ma ba naŭ lŭlwă dŏ ba naŭ ba theïpan tadauhtan dŏ takyŭ lŭlwă akaŭ.

(2) Pralau pŭpra năn tatheingă tađ mahtan theīpan taphei tama mēri, lilaī tahtōn mēri, tahtŭhtan dò tarao tará akyŭ nu barahăn tađ da pŭpra.

Aklan 28

Pralau pŭpra ba naŭ bábwaī, sŭkăn pŭkăn pralau ta àò atōn, tataiphlōn li ŭba tyan lan lahan tabanaŭ dò talŭlwă pŭpra nu.

Aklan 29

(1) Pralau pŭpra năn thănăn ba naŭ bábwaī năn tatheikhau theingă đố năn kaphrŭ kacòn dò năn kaphrŭ kacòn ngă năn nita ba àò.

(2) Beī manaŭ năn tabanaŭ đố talŭlwă khein nu, pralau pŭpra hđ kăru tabanaŭ dò talŭlwă lahan nu ba theingă dò ba douyan mēri, Dimocrecy aphon klă nu ta mabábwaī htan tarī tarađ pralau tathataya dò ma ba, ta akyŭkyězŭ mēri, ba ma cwaī dò tamālan àò pŭswŭ nu.

(3) Cwaĩ dò tabanaũ̃ dò talũlwǎ nu bahtũ laswĩ̃ mè cǒ ba ma didaò dǒ Kulāthāmāghā ta prān yaǒ khlai aò kǒ.

Aklan 30

Sũkǎn la kǎn ngǎ mèrì, pra laphon ngǎ mèrì, pralau la pra ngǎ mèrì, cwaĩ dò tataiphlǒnhtan li aò nu, ta thayũ makaĩ tabanaũ̃ dò talũlwǎ laswĩ̃swĩ̃ taphei tama bacǒma thǎnǎn kwanma akhwĩn aò nu cǒ ba phi tabaou tabǎn dǒ tataiphlǒn li aò laswĩ̃swĩ̃ kǒ.

